

Wie trekt de lijsten op 14 oktober 2018?

Strijd om de sjerp begint in de eigen partij

HASSELLT - We krijgen na de verkiezingen van 14 oktober 2018 minstens vijf nieuwe burgemeesters in Limburg. Mogelijk komen in 13 van de 43 Limburgse gemeenten vrouwen aan het roer. De oudste burgemeester wordt Dirk De Vis in Ham die op zijn 70ste nog altijd CD&V-lijsttrekker blijft. CD&V levert met Tom Thijsen in Kortesseem wellicht ook de jongste burgemeester - Thijsen wordt 38 jaar in 2018 - tenzij de piepjonge Andy Pieters (30 jaar in 2018) voor een stunt zorgt in Maasmechelen.

"Verkiezingen? Daar zijn we nog lang niet mee bezig." Dat is het standaardantwoord als we de partijbonzen vragen wie de lijsten van de gemeenteraadsverkiezingen gaat trekken. In de meeste gemeenten wordt de strijd voor de beste plaats achter de schermen uitgevochten, want de tegenstand is nergens zo groot als in de eigen partij. Logisch, omdat een goede plaats de beste garantie biedt om verkozen te worden. Maar dankzij het speurwerk van onze correspondenten in elke gemeente, kunnen we nu al tippen wie voor welke partij de lijst gaat trekken. Slechts hier en daar is de strijd nog onbeslist. Het volledige overzicht van de lijsttrekkers in uw gemeente vindt u op www.hbvl.be.

Weinig nieuwkomers

In de meeste gemeenten verandert er eigenlijk niet zo veel en worden de kandidaten van 2012 opnieuw in stelling gebracht. Grootste onduidelijkheid blijft er bij de N-VA die na de vorige verkiezingen nogal wat lijsttrekkers heeft zien vertrekken. Ook bij sp.a zorgt het cumulverbod voor onduidelijkheid. Sp.a-parlementairen mogen niet meer tegelijk burgemeester of schepen zijn, behalve als hun gemeentekleiner is dan 20.000 (burgemeester) of 30.000 (schepen) inwoners. Geen cumulprobleem dus voor Els Robeyns zolang Wellen onafhankelijk blijft, maar wel voor Peter Vanvelthoven in Lommel. Vanvelthoven zal de keuze moeten maken tussen parlement en stad. In 2012 waren er ook veel kartellijsten tussen sp.a en Groen. Of die nog

standhouden, is lang niet zeker.

Prosmans blijft burgemeester in Herstappe

Een man is nu al zeker van zijn volgende mandaat. In Herstappe moeten de 70 stemgerechtigden zondag 14 oktober niet gaan stemmen omdat er opnieuw een eenheidslijst wordt gevormd met Claudy Prosmans als kandidaat-burgemeester.

Ceysseus wordt burgemeester van fusiegemeente

Met een absolute meerderheid van CD&V in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek, mag de lijsttrekker nu al zeker zijn: Lode Ceysseus wordt de eerste burgemeester van de fusiegemeente. Benny Spreuwers zal wellicht de CD&V duwen. Ook de andere partijen uit beide gemeenten bundelen de krachten, maar de verwachting is dat de CD&V-heerschappij nog lang niet ten einde is.

Handvol nieuwe burgemeesters

Niet dat wij een glazen bol hebben, maar we weten nu al dat in een handvol gemeenten een andere burgemeester wordt verkozen. Gewoonweg omdat de huidige burgemeester de fakkel doorgeeft aan de jongere generatie. Miel Craeghs (As), Henri Dumont (Heers), Jan Creemers (Maaseik) en Jef Bobbaers (Zutendaal) zullen niet meer opkomen als lijsttrekker van hun partij. In As laat Miel Craeghs zich nu al opvolgen door Tom Seurs. In Heers vindt Henri Dumont dat hij op zijn

De politieke kaarten hebben nog nooit zo goed gelegen voor vrouwen met ambitie als nu

69ste geen gooi meer moet doen naar de sjerp. In Maaseik zal Jan Creemers als lijsttrekker worden opgevolgd door Gunter Haeldermans. En in Zutendaal laat Jef Bobbaers zich in mei 2017 vervangen door Ann Schrijvers. Ook in Nieuwerkerken (Benny Bamps) en Tessenderlo (Fons Verwimp) is de kans groot dat de burgemeesters niet meer zullen opkomen als lijsttrekker. Al is de druk op de populaire Verwimp groot om toch nog enkele jaartjes door te doen.

Kans op 13 vrouwen met de sjerp

De politieke kaarten hebben nog nooit zo goed gelegen voor vrouwen met ambitie als nu. In Limburg maken liefst 13 vrouwen een kans op de burgemeesterssjaap. Zeer grote kanshebbers zijn Frieda Brepoels (Bilzen), Liesbeth Van der Auwera (Bree), Lydia Peeters (Dilsen-Stokkem), Nadja Vananroye (Hasselt), Veerle Heeren (Sint-Truiden), Els Robeyns (Wellen) en Ann Schrijvers of Veerle Remans in Zutendaal. Naast deze 7 gemeenten, kunnen er nog vrouwen als burgemeester uit de bus komen in Borgloon (Ellen Maris of Mariou Vanmuyse bij CD&V), Herk-de-Stad (Karolien Grosemans van N-VA), Heusden-Zolder (Isabelle Thielemans bij CD&V), Kortesseem (Marie Paule Vandormael bij Open Vld), Lanaken (Vera Jans bij CD&V) en Tessenderlo (Karolien Eens bij sp.a).

De oudste en jongste kanshebber op de sjerp

DE JONGSTE TOM THIJSEN

Tom Thijsen (36) van Kortesseem blijft wellicht de jongste burgemeester van Limburg.

DE OUDSTE DIRK DE VIS

Dirk De Vis van Ham doet op zijn 70ste nog een gooi naar een vierde ambtstermijn.

NU AL ZEKER CLAUDY PROSMANS

Clauduy Prosmans is nu al zeker dat hij de sjaap mag omgorden in Herstappe.

DE STRIJD IN HASSELLT

VANANROYE VS VANDEPUT

Steven Vandeput is klaar voor de bestorming van het Groenplein, maar dan moet zijn N-VA groter blijven dan de CD&V van Nadja Vananroye.

Zoals bij elke verkiezing haken ook in 2018 een aantal oudgedienden af. Jan Creemers (Maaseik), Jef Bobbaers (Zutendaal), Miel Craeghs (As) en Henri Dumont (Heers) geven de fakkel door aan de jongere generatie. Ook Sonja Claes (Heusden-Zolder) gaat op haar zestigste levensjaar de CD&V-lijst niet meer trekken in Heusden-Zolder. De oudste kanshebber op de tricolor sjaap is Dirk De Vis in Ham die op zijn 70ste nog een gooi doet naar een vierde ambtstermijn. In Voeren maakt Huub Broers weer kans op de sjaap. Broers wordt 67 in het verkiezingsjaar 2018. Even oud als Jan Peumans, die nog niet beslist heeft of hij de N-VA-

lijst in Riemst blijft trekken. In Kortesseem maakt Tom Thijsen (nu 36 jaar) een grote kans om de jongste burgemeester van Limburg te blijven. Bert Moeyaerts in Herk-de-Stad is even oud als Thijsen. De allerjongste lijsttrekker is Andy Pieters in Maasmechelen, maar om hem op zijn 30ste aan de macht te brengen, zal N-VA nog veel zetels moeten winnen.

3 nieuwe partijen, 3 nieuwe namen
Minder couleur locale in Sint-Truiden waar de Piratenpartij en Sint-Truiden Voor Iedereen (STVI) niet meer opkomen. De lokale partij Nieuw Heusden Zolder heeft ook laten weten dat ze

niet opnieuw opkomt. Met een naam als 'MG' zal 'Meeuwen-Gruitrode', zoals de partij voluit heet, na de fusie met Opglabbeek geen toekomst meer hebben. Het verhaal van MG eindigt en krijgt een vervolg met een gezamenlijke Open Vld-lijst van beide gemeenten. In Wellen starten ex-N-VA'ers Marc Beertens en Mario Vanvoorden met een eigen partij: Gezond en Veilig Wellen (GVW). Leeftbaar Kortesseem, een plaatselijke afdeling van Lijst Dedecker, neemt voor het eerst deel aan de gemeenteraadsverkiezingen. Wellicht komt er in Houthalen-Helchteren een nieuwe partij rond Pe-

DE STRIJD IN GENK

Wim Dries (CD&V) wordt zo goed als zeker burgemeester van Genk. Meryame Kitir wordt wellicht sp.a-lijsttrekker, maar gaat ze haar job als parlementslid opgeven? Wie trekt de lijst bij N-VA: Jos Lantmeeters, of toch Zuhail Demir?

BIJNA ZEKER DRIES WAT DOET KITIR?

LANTMEETERS OF DEMIR BIJ N-VA?

ter Timmermans, die vertrok bij N-VA. De bestaande partij S&D komt mogelijk op onder een nieuwe naam. Wie zeker op zoek moet naar een nieuwe naam is Vooruit.2012, de plaatselijke sp.a van Dilsen-Stokkem.

Helemaal Hasselt reorganiseert

Kan sp.a Hasselt de vrije val die al ingezet is bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen nog stoppen na de interne crisis die leidde tot het vertrek van Hilde Claes? Veel zal afhangen van de

Bekijk de lijsttrekkers in uw gemeente op www.hbvl.be

Door Guy Thuwuis en Yves Lambrix

ANALYSE

HBVL

►Vervolg van blz. 3

lijsttrekker die kandidaat-burgemeester wordt. Maar de partij heeft nog een halfjaar nodig om zich te reorganiseren. Mogelijke lijsttrekkers zijn Rob Beenders, Valerie Del Re en Habib El Ouakili. Vraag is ook of Helemaal Hasselt als kartellijst nog overeind blijft. Groen zou ook op eigen houtje naar de kiezer kunnen trekken. Bij CD&V heeft burgemeester Nadja Vananroye al aangekondigd voor een nieuw mandaat te gaan. Dat is pech voor Tom Vandeput, maar hij zou na de verkiezingen van 2019 wel eens de sjerp kunnen overnemen als Vananroye, haar Vlaamse of nationale ambities kan gaan waarmaken.

Met minister van Defensie Steven Vandeput kan N-VA het zwaarste politiek geschut inzetten. Vandeput lijkt helemaal klaar voor de bestorming van het Groenplein, maar dan moet zijn partij wel groter blijven dan CD&V.

Meer kleur in Genk

Het moet al heel raar lopen als Wim

Dries (CD&V) niet opnieuw burgemeester van Genk wordt. Maar de gemeenteraadsverkiezingen worden er wel opgefleurd dankzij de nieuwe inwoners Meryame Kitir en Zuhail Demir. Kitir trekt zo goed als zeker de lijst van sp.a, maar als ze opnieuw een coalitie afsluiten met CD&V, zien we haar niet in het gemeentebestuur komen. Tenzij Kitir een schepenpost in Genk verkiest boven een mandaat als parlementslid in Brussel. Bij sp.a is het voortaan verboden beide mandaten te combineren. De partij moet in Genk ook opboksen tegen stevige linkse concurrentie van PVDA. Ook hier zorgt nieuwe inwoner Gaby Colebunders voor versterking. Colebunders trekt de lijst, Harrie Dewitte zal die duwen.

Bij N-VA is het lang niet zeker dat Zuhail Demir de lijst in Genk zal trekken. Tot nu lijkt die eer weggelegd voor Jos Lantmeeters. Ter rechterzijde moet N-VA afrekenen met het Vlaams Belang van Chris Janssens.

Wat doen de gedeputeerden?

De provincie zal na de verkiezingen van 2018 afgeslankt worden. De provincieraad slinkt van 63 naar 35 leden

Kan sp.a Hasselt de vrije val die al ingezet is bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen nog stoppen na de crisis die leidde tot het vertrek van Hilde Claes?

en de deputatie van 6 naar 4. Als de huidige coalitie aanblijft, zullen 2 van de 6 gedeputeerden hun job verliezen. Mogelijk kunnen ze dat compenseren met een mandaat als burgemeester of schepen. In Alken maakt Igor Philtjens als lijsttrekker van Open Vld kans op een mandaat. In Bocholt is het niet zeker of Jean-Paul Peuskens nog de lijst van sp.a zal trekken. Erik Vanmierlo ambiert dat leiderschap, maar Peuskens heeft duidelijk nog ambitie. Ook bij de socialisten van Sint-Truiden is de strijd om de eerste plaats nog niet beslecht: daar wordt het Filip Moers of Ludwig Vandenhove.

Eric Gerits (CD&V) zal misschien nog naar zijn vorige job als schepen kunnen in Genk, als het misloopt in de provincie. In Bilzen zou oude rot Johan Sauwens voor CD&V nog een gooi willen doen naar de sjerp, waardoor Inge Moors de tweede viool moet spelen. Hetzelfde scenario in Neerpelt, waar gedeputeerde Frank Smeets zich hoogstens met een schepenpost kan troosten, want Raf Drieskens is opnieuw kandidaat-burgemeester voor CD&V.

Gesprekken over voorakkoorden 2018 lopen al**“Wie nu geen pion op het speelbord heeft, is eraan”**

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2018 zijn al heel wat voorakkoorden of intentieverklaringen gesloten over wie met wie verder bestuurt. In andere gemeenten zijn dan weer intentieverklaringen tot samenwerking getekend. “Wie nu geen pion op het speelbord heeft staan, is eraan”, klinkt het bij de verschillende partijen.

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 was er volgens de politicologen Kris Deschouwer en Fanny Wille in drie op de vier Vlaamse gemeenten een voorakkoord gesloten over wie met wie na de stembusgang zou besturen. Voorakkoorden worden meestal op papier gezet, al dan niet gedetailleerd, en ‘gedekt’ door nationale partijkopstukken. Zes jaar geleden waren dat de Vlaamse ministers Jo Vandeurzen (CD&V), Ingrid Lieten (sp.a) en Patrick Dewael (Open Vld).

Vier hoofdrolspelers

Hoewel het nog 666 dagen is tot de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 14 oktober 2018, voeren de politieke partijen nu al gesprekken over wie met wie het bestuur gaat vormen na de stembuslag. Dat gebeurt zowel op lokaal niveau als op provinciaal niveau. Door de politieke tsunami van de N-VA is het speelbord, ook in Limburg, verruimd tot vier partijen. Zodoende zijn in deze provincie Wouter Beke (CD&V), Peter Vanvelthoven (sp.a), Patrick Dewael (Open Vld) en Steven Vandeput (N-VA) de hoofdrolspelers die hierin de leiding nemen.

Afhankelijk van de gemeente(n) waarover het gaat, worden ook de regionale kopstukken bij de onderhandelin-

gen betrokken: als Wouter Beke bijvoorbeeld over Zuid-Limburgse gemeenten onderhandelt, komt kamerlid en Truiens burgemeester Veerle Heeren in beeld. In het Maasland zal Patrick Dewael dan weer steevast beroep doen op Vlaams parlementslid Marino Keulen, tevens burgemeester van Lanaken. En in Zuid-Limburg zal Peter Vanvelthoven overleg plegen met Els Robeyns, naast burgemeester van Wellen ook ondervoorzitter van sp.a-Limburg. “Er zit dus geen patroon in die gesprekken. Er wordt *à la tête du client* met mekaar gesproken”, zegt een insider.

Geven en nemen

Verschillende lokale politici bevestigen dat er vandaag al een aantal voorakkoorden gesloten is. “Het gaat dan hoofdzakelijk om gemeenten waar de huidige bestuursploeg goed samenwerkt en een ruime meerderheid heeft”, zegt een betrokkene. “Want inbreken in zulke meerderheden is quasi onmogelijk.”

In Sint-Truiden bijvoorbeeld heeft de huidige bestuursploeg van CD&V en Open Vld slechts één zetel op overschot. Daar ruikt sp.a een kans, wat zich ook vertaalt in gesprekken. In Lanaken hebben Open Vld en het kartel sp.a-Groen de macht, maar daar wil Wouter Beke zijn CD&V maar al te

De vier hoofdrolspelers in Limburg: Patrick Dewael (Open Vld), Wouter Beke (CD&V), Steven Vandeput (N-VA) en Peter Vanvelthoven (sp.a)

FOTO: PHN/BD

graag opnieuw in de bestuursploeg loodsen.

“Als sp.a in gemeente X na 2018 deel wil uitmaken van het bestuur, zullen aan de socialisten een toegift in een andere gemeente worden gevraagd. In die zin hangt alles aan alles”, bevestigen enkele politici. “Het is dus een spel van tactisch onderhandelen, en van geven en nemen.”

Complexe gemeenten

Daarnaast zijn er ook gemeenten waar de plaatselijke politici een akkoord sluiten tegen de wil van hun nationale kopstukken in. En er zijn gemeenten waar de situatie zo complex is dat voorakkoorden sluiten er meer weg heeft van Russische roulette (Heusden-Zolder, waar het onduidelijk is wie bij welke partij hoort). Tenslotte zijn er nog gemeenten waar de situatie zo uniek is dat daar enkel op lokaal vlak wordt onderhandeld. Met sterke figuren als Frieda Brepoels (N-VA), Johan Sauwens (CD&V), Bruno Steegen (Open Vld) en Guy Swinnen (sp.a) is Bilzen daar een mooi voorbeeld van.

Slotsom: politici kunnen nog zoveel voorakkoorden sluiten als ze willen, de kiezer heeft uiteindelijk het laatste woord. Hij beslist of een voorakkoord daadwerkelijk kan worden gehonoreerd.